

Олна малд дулан, элвг хотта үвлзлгъ бүрдэхмн

ХАЛЬМГ РЕСПУБЛИКИН күч-көлсчнр 1959-1965 джилмүдт оln-амтна эдл-ахун делгрлтин зуран то халадж КПСС-н XXI хург уклгъна социалистическ дөрлдэнд орад, оlnа малдан дулан, элвг хотта үвлзнь белддж цуг мал агърусан бүрн-бүтнәр, таргын-цадхлнъгар үвлзүлхин төлә шунлтта көдлмш кедж йовна.

Республикин колхоз, совхоз болгънар малин хот болм тоогъна белдгдв. Хөөнә кошармуд, дулан хаша-хаац ясгддж дулагдв, эднә кесгнь шинәс тосхгдв. Малин бәәрнд ут-турштан 458 минъгън 282 центнер өвсн белдгдсн бәәнә. Республикәр ут-турштан 4 сай 328 минъгън 28 центнер сән чинртә өвсн овалгдсн. Дакад 369 минъгън 452 тонн силос даргдв; республикин эдл-аху болгънар малин хотин гуйр буудя күрх тоогъарн бәәнә.

Болв эндр өдр, республикин колхоз, совхоз болгънар оlnа малд дулан, элвг хотта үвлзнь делгүдән белдгдв гидж кедж болш уга. Кесг эдл-ахусар малин үвлзньгин бәәрнүр өвс зөөлгън, кошармуд болн хаша-хаац дулагдж яслгън ода бийнь төгсәгдәд уга. Дакад үвләр болн эрт хаврар хөөнә төл авлгънд оданас авн белдх кергтә. Эн тоотиг цугтагъинь тоолхла, бачмар күцәгдх көдлмш ода бийнь күццдән иләр күцәгдәд уга.

Ода мал үвлзүллгънә белдврин дугу-дундсиг өбрхн өдрмүдин дунд төгскдж, цуг малан гару уга гә сән чинәтәгъәр үвлзлгънәс гә белдж, ирх джилд малин шимшүүс икәр авхин төлә ноолдлгън — эдл-ахун гардачнрин, селәнә эдл-ахун специалистнрин болн цуг партийн, советск органсин эрхн төр болджана.

Эндр-манъгъдурт, цасн-боран унх цагт, — мал асрлгънд кергтә алык-нег үүрмг зер-зев — шитм, биил, мааджур болн тер

гүтниг белдлгън, хот өглгънә болн усллгъна диг-дара белдлгън мет тиим төрмүд малин специалистнрин өдр-бүрин керг болджана. Элвгәр белдгдсн малин хотд нәәләд санамрхла, ик гидг эндү болх билә.

Партийн, профсоюзн болн комсомольск организац, оln малчнр дунд партин XXI хург деер Н. С. Хрущевин кех докладин тезисмүдәр зөвчлдж күүндвр бүрдәхләрн мал үвлзүллгънә кергт гол оньган тәвх зөвтә. Мана Хальмг республикин үвлин цаг ахр болдг болв чигн, шүрүтә болдг биший. Мандлсн нарта, анъхун сәәхн өдргенткн ганьдглад шуурдгиг мартхмн биш. Эн учрар Хар газрин теегин болн бас тедү мет, бәәрн газрин малчнр дунд тодрха партийн цәәлгъврин болн гегән-герлин көдлмш тасрхан угагъар бүрдәгдх зөвтә.

Мана республикин эдл-аху болгънд оlnа малиг бүрн бүтнәр, таргын-цадхлнъгар үвлзүлхин төлә эрхн кергтә эв-аргънь цугтан бәәнә. Зугл эдл-аху болгънар бәәх эн эв-аргъиг бүклднь олзлдж мал үвлзүллгъиг үзмджтә сәәнәр бүрдәлгън — селәнә эдл-ахун органсин, партийн болн советск организацсин хамгин ах төрнь болдж тусх зөвтә.

Мал үвлзүллгън — гийгн, гарин үзүрәр кергдх көдлмш биш. Эн ик гидг күнд көдлмшиг дилвртәгъәр кехин төлә хамгин түрүн болдж хөөчнрин бәәдл-джиргълин тускар, энүг улм ясдж сәәрүллгънә тускар соньмс кергтә. Малчнриг түрүн болдж дулан хувц-хунрар, бәәх гермүдәр, өдр болгъни эдлврин эдтавар теткх кергтә.

Республикин совхоз, колхоз болгънар оlnа малиг үзмджтә сәәнәр үвлзүллгън — оln амтна эдл-ахун делгрлтд, 1959 джилд мах, ноос гаргългънд сән гидг бәәдл учрахмн.